

בענייני דיומא

נזר הבריאה: הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי והגאון הגדול רבי איתמר גרבוז מחזקים את בני הישיבות מול קנאת ורדיפת השלטון

הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א משגיח ישיבת ארחות תורה

הגאון הצדיק רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א משגיח ישיבת ארחות תורה בשו"ת הכנה לבחורי הישיבות לקראת ימי הדין, בפתח דבריו אמר: צריך לדעת כי עיקר המטרה של הימים האלה להתקרב לקדוש ברוך הוא. "הלא עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלוהים". כל הגזרות שיש, **הכל מידת הדין, הכל נובע מהריחוק שיש לנו מהקדוש ברוך הוא**. הדברים מבוארים בדרך ה' להרמח"ל בהתחלה. כל דבר בעולם תלוי בריחוק וקירוב. כשאנחנו קרובים להשם, יש הרבה הרבה יותר שפע מידת רחמים. כל כמה שמתרחקים, אז ממילא משתנים הדברים. המטרה של החודש ביאני לדודי ודודי לי לחזק את הקשר להקדוש ברוך הוא, לעשות את רצונו, לבקש ממנו, להתרפס לפניו כבן לאבא. הדברים האלה ממילא משליכים על כל הגזרות. **כל כמה שנהיה יותר קרובים, הכל יתהפך לטובה**.

וכשם שראינו שתשובה מאהבה כתוב בחז"ל שזדונות נהפכים להם לזכויות, אותו הדבר, בלי שום ספק, מבואר גם כן שברגע כל אותם הדברים שכעת הם גזירות הם יתהפכו לטובה, וכמו שרבינו יונה, יושב על הבוטח בה' להוחיל במעוף מצוקתו, כי יהיה החושך סיבת האורה. לא רק שיהיה אחרי החושך טוב, אלא החושך היא סיבה לאור גדול, וזה העבודה שלנו היום, להתקרב להקדוש ברוך הוא. מתקרבים עם תשובה, עם ריבוי מצוות, ריבוי תורה, ריבוי תפילה, סליחה, כך אתה מתקרב וחוזר הביתה. מה זה לשוב בתשובה? לא אומרים לעשות תשובה, מה זה לשוב? לחזור אל המקור, לחזור אל הקודש ברוך הוא. **אנחנו בני מלכים, גורשנו מארמון המלוכה, וע"י תשובה חוזרים חזרה לבית של האבא, למקור, לאבא הטוב שלנו. וממילא כל הגזרות בהתאם**.

שאלה: ישנם הרבה בחורים ששואלים את עצמם בזמנים האלה, איך יתכן, אני בחור ישיבה יושב ולומד, ועכשיו רודפים אותי, ומשטרה מגיעה אלי הביתה, מנסים להשפיל את הבחורים כביכול ואפי' שמים אותם מאחורי סורג ובריח, מה בחור צריך להרגיש בזה מצב שהוא כביכול מושפל ונרדף, והוא בעצם נזר הבריאה?

המשגיח: בואו נענה על זה על שתי תשובות, ושתיהן אמת. ועל אף שזה משתי כיוונים, דבר ראשון, אמרה לי פעם הדודה חנה, (בזוו"ר הג"ר נח שמנוביץ זצ"ל מייסד הישיבה וראשה, והיא הייתה אם הישיבה בכפר חסידים, היא ניהלה ביד רמה את כל הישיבה בשנים של רבי אליה לופיאן זצ"ל והדוד הרה"ל), שאמר לה רבי אליה לופיאן פעם, תדעי לך, אם תראי שהכול דופק, הכול, כל העובדות בריאות, יש אוכל בשפע, יש כסף, יש משכורות, ממש הכול. **תדעי לך שכנראה בבית מדרש לא לומדים טוב**. לכי שמה, תראי אם באמת לומדים טוב. כי שלא לומדים טוב, לא אכפת ליצר הרע, שימשיך אותו המצב. **אבל ברגע ולומדים טוב, אז הוא מתקנא בזה, ואז באים כל הדברים האלו וכל המפריעים למיניהם**.

הרבה פעמים זה נובע בדיוק הפוך, בגלל שאתה נזר הבריאה לכן היצה"ר מנסה להפריע ואתה מרגיש נרדף, הסטרא אחרא רואה ריבוי של תורה. איפה היה כל כך הרבה לומדי תורה? איפה היה כזה מצב שהיום כשאתה מציע לאדם רגיל מהרחוב בחור שהוא עובד, הוא אומר, מה, יש לי בת שאינה מן המניין ולא מגיע לה בן ישיבה? איפה היה כזה דבר? התורה היום בכבודה, בעוז מלכות, כולם רוצים את הבני תורה, את אלה שבאמת נאמנים ולא הולכים אחרי הבלי כזב ושוא, ואיפה היה פעם כזה דבר? אז היצר הרע מתקנא וממילא באים הרבה גזרות.

וזה פשוט פשוט ואמיתי ונכון. אבל יש גם הפוך. ושני הדברים נכונים, כי יש כאלה ויש כאלה, מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל תמיד הביא את זה, כתוב בב"ח על נס חנוכה לפי שנתרשלו בעבודה, נלקחה מהם, ולפי שמסרו את נפשם עליה, חזרה להם, אלה שבאמת לא התמידו כמו שצריך ולא מנצלים את השנים האלה כמו שצריך, אז צריך יותר מסירות נפש. אז לכן כעת גם את אלה הקב"ה רוצה ונותן שימסרו את הנפש, וע"י שנתעלה בעז"ה נקבל חזרה את כבוד המלכות **ולא צריך להיבהל משום דבר**.

השואל: נסכם את מה שהרב אמר, הרב אומר לבחור, תשמע, מה שבעצם רודפים אחריך כי פשוט מקנאים בך, אתה נזר הבריאה אתה יושב ולומד, אתה בר מעלה.

המשגיח: נכון. **נדמה לי שגדולי ישראל כבר אמרו שחלק גדול מהרדיפות לא נובע משנאה, רק מקנאה, זה דבר פשוט ואמיתי**, אתה רואה היום בן תורה אתה רואה את המלכות עליו, אתה רואה שכולם רודפים אחריו, ודאי שזה מוציא להם את העיניים. תראה את החינוך שלהם, ומאידך תראה את החינוך שלנו, **אתה יודע היום בסטטיסטיקה קרוב ל-50% מהאוכלוסייה בעם ישראל בחינוך דתי**. החרדי לא כולם, אבל בדתי כמעט 50%.

[הם לבד, היום משרד החינוך אומר, שיש הרבה דברים שהוא עושה, המון קשיים. הוא אומר, טוב, את הדתיים קחו לכם. אבל מה אתם לוקחים את החילונים? את זה תשאירו לנו, זה שלנו... אבל גם הם רואים את פרי ביאושם של החינוך שלהם, וגם הם רוצים אצלנו, זה הכול. ואילו לא השנאה העיוורת שעושים, כבר היה הרבה יותר, מה השאלה בכלל].

אבל אני רוצה להגיד עוד דבר. תראה, הראש ישיבה שלנו בישיבה קטנה, הרב נוימן זצ"ל, מביא בספרו 'דרכי מוסר' בשם הרבה שלו, רבי משה רוזנשטיין זצ"ל, הוא היה נקרא המלאך. הוא היה משגיח בלומז'ה בפולין. והוא אמר דבר [זה גם הופיע במשניות עטרת שלמה, במהדורה קמא של ב"ק פ"א מ"ה]. כתוב שם על ברדלס.

אז הוא מביא שהברדלס זה הרי חיה טורפת. ברדלס, הקב"ה נתן לו שיש לו קול, עם שירה שובה לב, מושכת, אתה שומע את זה, אתה לא יכול לזוז מרוב נעימות של השירה. וכשאתם ניצב בעמדו לשמוע את השירה, אז הברדלס מתקרב וסוחב את האדם למאורה שלו ושם הוא מוצץ לו את המוח, ומשאירו גוף בלא נשמה.

כל הפיתויים האלה, נשאל את עצמנו מה כל כך שווה להם. הפיתויים שמפתים היום את כל בחורי הישיבות, שיתנו להם איזה משרות גבוהות, ומשכורת גדולה, **זה השירה הנעימה כביכול של הברדלס, ושמה כשמוגיעים לשמה, מוציאים לו את המוח**, משאירים אותו גוף בלי נשמה, עד שהוא נשאר בכלל מחוץ למחנה.

ואני רוצה להוסיף הרגשה אמיתית יש כאלה שדנים. **כשאני רואה אחד שמתפתה אני קורא לו עריק, תארו לעצמכם רמטכ"ל שבאמצע המלחמה הולך להיות חייל פשוט עם רובה**. מעמידים אותו לדין. הוא אומר, אני הלכתי כאן למסור את עצמי, אני בסכנת חיים. אז אומרים לו: אתה ניהלת את המלחמה נטשת את תפקידך, ובגללך מאות כעת נופלים חללים.

וכך גם בחורי ישיבה יבואו אליו בתביעה אתה יודע מה אתה עשית? חז"ל אומרים במכות "עומדות היו רגליו בשערייך ירושלים במלחמה", **בזכות שערייך ירושלים**. אתה הרמטכ"ל שניהלת את המלחמה בעוז, ואם ערכת מתפקידך "בשערייך ירושלים" אתה אחראי לכל מה שחש ושלום גרמת. **עריק בשעות הכי קשות לעם היהודי**. כעת מוטל עליך להשאר במקומך להמשיך ולנהל את המלחמה. **להמשיך לנהל אותה בעוז ובגאון בבית המדרש**. ואז באמת נזכה לראות בעטרת הניצחון. והדברים פשוטים.

שאלה: בימים אלו שהרדיפה היא גם מאחינו שלא זכו לאור באור התורה, מה צריך להתפלל ועל מי צריך להתפלל.

המשגיח: אם נשמע את היוצא מפינו הרי שהשאלה מיושבת, הרי אנחנו מתפללים, ותמלוך אתה השם לבדך, אמרו לפני מלכויות שתמליכוני עליכם. **הרי הכל נובע מחוסר כבוד מלכות שמיים**. מה אני מבקש? אני חלק ממלכות שמיים. אני יש לי תפקיד במלכות שמיים. ריבונו של עולם, תרבה את כבוד מלכות שמיים. תרבה את זה כפי שיהיה ממילא יותר בתי מדרש, יותר לומדי תורה, הכל נכלל בהשתוקקות ליותר כבוד אלוהים.

אם רק נרבה את כבוד שמיים, מצידנו, הרי ידוע שהאוו"ח ב' תצווה כותב שמה שמתעכבת הגאולה? כי הגואל האחרון זה משה רבינו, ואין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה, **כל כמה שיותר לומדי תורה, יתרבה יותר כבוד שמיים**, מלכות שמיים תהיה בתפארתה, ובכך נזכה לגאולה השלמה, וכי אנחנו מצפים לדברים קטנים? האם נתפלל על פרטים מתוך כלל? האם ננסה עוד לתפור טלאים? בואו נגבור. וכמו שאנחנו אומרים בקבלת שבת "התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי". אתה רוצה עוד טלאי פה, עוד טלאי פה? בוא נבקש על מלכות שמיים, וממילא כל הגזרות יתבטלו, מלכות שמיים תחזור למקומה, ונזכה לגאולה השלמה.

ומי יהיה אלה שירוצו לקראת המשיח? לא צריכים הרבה לדבר, אין שום ספק, רק הבני תורה. השאר יהיו מאחוריהם, וזה חבל, זה רגעים והזדמנויות פז, חבל לאבד אותם. ידוע שהגבירים אומרים שנהיו גבירים כי לא הייתה הזדמנות אחת לעשות כסף שהם בזבוזו אותה, זו הזדמנות נהדרת כעת לבקש באמת ברי"ה על כבוד שמים, וממילא בזה נכלל ריבוי כבודם של בני התורה, שאנשים יפתחו עיניים לראות, לתקן עולם במלכות שכי. יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון, ואז נזכה, "ויהיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

נתפלל על ריבוי כבוד שמיים, נתפלל שהעם היהודי כולו העם היושב בציון ובשאר ארצות הגולה יהמו רחמי שמיים עליהם בשני דברים. **דבר ראשון, לפקוח עיניים לראות, לדעת לשוב אל הבורא באהבה, בשמחה, שיש לנו כזה אבא, שבשמיים - אב אהוב, אב שמחה לנו, וממילא גם כן, שיגזור על כולנו גזירות טובות ותכלה שנה וקללותיה, ותחל שנה וברכותיה.** ונזכה לשנה טובה כוח"ט אנחנו וכל עם ישראל לחיים טובים, ארוכים ולשלום. אמן ואמן.

הגאון הגדול רבי איתמר גרבוז שליט"א ר"י ארחות תורה

הגאון הגדול רבי איתמר גרבוז שליט"א ר"י ארחות תורה במשאו בסיום ספה"ק תורת הבית בשיעור יומי שמוסר לבני הישיבה, בתו"ד התייחס בדבריו לשנאת הגויים לעם ישראל, ושנאת עמי הארצות ללומדי תורה:

ב"ה גמרו כזה ספר גדול וקדוש, ספר תורת הבית, בכל הספרים של מרן החפץ חיים זיע"א יש בהם ממש תורה מן השמיים, מרן הגרמ"ע גרודז'נסקי זיע"א אמר שכאשר החפץ חיים אמר, כל אחד יכול להבין את זה לפי דרגתו, יש שמבינים בפשטות, ויש שמבינים יותר בעמקות, **אבל זה משפיע על כולם, יש פה בספר הזה כל כך הרבה דברים נפלאים, תורת הבית, ודאי מיועד גם לבעלי בתים וגם לגבירים, מ"מ כמובן שיש בזה חיזוק גם לכל יהודי ויהודי, וכל בן תורה כמובן, שעל ידי זה כל אחד מתעורר לחשקת התורה והתמדת התורה, דברים נפלאים ממש.**

ובתוך דבריו ראינו מה שכתב במאמר עלבונה של תורה (פרק י"ח) והסביר שם שכל הכח של עם ישראל הוא רק ע"י התורה שבעל פה, ובלא התורה שבע"פ "מי נתן כח לעם זה לעמוד נגד כל גלי הזמן גזירות ושמות שקמו עליהם בכל דור ודור להעבירם מתורתם ולהשמידם חס ושלום".

וכמו שכתב היעב"ץ בהקדמתו לסידור (חזוק ב' ד"ה ואיך לא יבוש הכופר) על גודל הנס שעם ישראל ממשיך להתקיים, על אף שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו "חי נפשי כי בהתבונני בנפלאות אלה, גדלו אצלי יותר מכל ניסים ונפלאות שעשה השם יתברך לאבותינו במצרים ובמדבר ובארץ ישראל", היו כל כך הרבה אומות בעולם, וכולם נאבדו מן העולם, **והאומה היחידה שנשארה והחזיקה את עצמה עד היום, זה עם ישראל, היה גזירות ושמות, אינקוויזיות, והרגו והרגו מעמ"י, ועם כל זה עמ"י נשאר ושרד עד היום הזה, והוא הכי גדול מכל הניסים שהיה לעמ"י [ומרן המשגיח הגר"י לוינשטיין זצוק"ל היה מרבה להביא את דברי היעב"ץ].**

ואיך קורה נס כזה, מה החזיק את עמ"י, ע"ז כותב הח"ח "כי מי נתן כח לעם זה וכו' אם לא תורתם שבעל פה, אשר התלהטות אהבתם ודבקותם בה היה נורא מאד, באשר עמלו ויגעו עליה מילדותם, הכירו חכמתה הכירו קדושתה ונמסכה קדושתה בדמי עורקיהם ומלאה כל לבבם, היא נתנה להם עז ועצמה לעמוד כנגד כל הסערות ולא לזוז מחוקי אלוקים אף כקוצו של יוד".

ורואים באמת שבכל המקומות שהיו יהודים שלא ישבו ועסקו בתורה, ורק היו באים לבית הכנסת לשמוע בשבת קריאה"ת, במקומות אלו לא נשאר אידישקייט, בסוף היה שם התבוללות רח"ל ולא נשאר שום דבר מהיהדות, **והדבר היחיד שהחזיק את כלל ישראל הוא התורה שנמסכה קדושתה בדמי עורקיהם, ורק מקומות כאלו נשארו עם יהודים שומרי תורה ומצוות.**

ובגלל הדבר הזה רואים שתמיד יש שנאת האומות לכלל ישראל, וכמו דמבואר בחז"ל (ספרי במדבר פ"ט פס' י' והובא ברש"י בראשית פ"ג פסוק ד') דהלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, ויש שביארו בזה דהלכה היינו שאין בזה טעם והבנה, אמנם בפשוטו יש לבאר בזה שהגויים שונאים את היהודים, ע"פ דברי הגמ' בשבת (דף פ"ט) שכתבה "מאי הר סיני שירדה שנאה לאומות העולם עליו", [ופרש"י שלא קבלו בו תורה], והיינו שהגויים מקנאים ביהודים, כיוון שמחר סיני כלל ישראל הוא עם סגולה [וכמש"כ (שמות פ"ט פס' ה') והיייתם לי סגולה מכל העמים] ובגלל שהם יודעים שליהודים יש מעלה, וזה איכפת להם, **הם תמיד מרגישים את עצמם נחותים מהיהודים, בין אם הם כן יגידו את זה או לא יגידו, זו המציאות, ולכן ירדה שנאה לעולם, כיון שמרגישים שהיהודים הם עם סגולה, והגויים פחותים מהם.**

וכל העולם רואה את זה היום, שאם היהודים עושים איזה משהו 'עולה' הורגים איזה כמה ערבים, אז מיד עושים מזה עסק גדול, אפילו שיש רציחות בכל העולם, בכל האומות רוצחים ורוצחים בלי סוף, וכולם שותקים להם, אז מה הם רוצים מהיהודים, כי יהודים לא צריכים להרוג, הם לבד מודים ואומרים שעם ישראל הוא העם הנבחר, וגם אם אינם אומרים מפורש, למעשה ככה זה.

והנה בגמ' (פסחים דף מ"ט ע"ב) כתוב "גדולה שנאה ששונאים עמי הארץ

לתלמיד חכם יותר משנאה ששונאין עובדי כוכבים את ישראל", ומה הסיבה שהעמי הארץ שונאים את התלמידי חכמים, מה הם רוצים מהת"ח, וכי משהו עשה להם משהו, למה לשנוא? התשובה היא, זה מאותה סיבה שהגויים שונאים [וכמו שמדויק בדברי הגמ'] בגלל שהם יודעים שלתלמידי חכמים יש מעלה, הם יותר טובים מהם, יותר חשובים מהם, והם יודעים שזו האמת שכאן מונחת הגדלות, כאן כולם בני עליה אנשים מובחרים שעובדים על עצמם.

ולמה הם שונאים "יותר מאומות העולם", ההסבר פשוט, הגויים עוד אין להם כל כך דרגה, ולכן אינם כ"כ מקנאים, אבל העמי הארץ שיש להם דרגה, שהרי הם גם יהודים, לכן יש להם יותר שנאה, וכך זה לא רק בדור הזה, כך היה בכל הדורות ובכל המקומות, לערבים מותר להם לא ללכת לצבא, למה? כי המצפון שלהם לא נותן להם ללכת לצבא... נו, אז אם להם מותר, למה רק לבני תורה אסור?.

התשובה היא שככה זה, כי הם מרגישים את זה, מרגישים שהבני תורה יודעים שהם יותר מהם, והם אלו שמחזיקים את כל הבריאה, נו ומה אכפת להם בזה, כי זה מה שהולך בעולם, מקנאים במי שהדרגה יותר גבוהה, וזה מה שכתב התורת הבית שמה שמחזיק את העולם התורה שבע"פ, וממילא לכן בכל מקום שונאים את לומדי התורה.

ושמעתי ממו"ר מרן הגר"מ שך זצוק"ל ששמע ממרן הבריסקער רב זצוק"ל שסיפר שפעם נסע בדרכו לבריסק ועצר בדרך באיזה מקום [אני יודע אם בורשא או בביאלסטוק], ואמרו לו שהחפץ חיים נמצא פה, היה לו הפסקה של כשעה בזמן שהיה צריך להחליף רכבת, אז הוא הלך בנתיים לשמוע את החפץ חיים, ועמד לשמוע עד שבאמצע שהח"ח דיבר הוא היה צריך ללכת, וכשחזר אמר **שכל מילה ששמע מהחפץ חיים איז גיווען אפערל [-זה היה פנינה]** ואמר שהחפץ חיים סיפר שהוא רצה לעלות לארץ ישראל, ואמרו לו שבשביל זה הוא צריך להגיש ויזה, דרכון, וכשבא לעשות את זה, אמרו לו שהוא צריך להביא עדים שיעידו באיזה שנה שהוא נולד, ושאל החפץ חיים מה הם חשבו לעצמם, הוא מסתמא כבר היה בן תשעים, אז איך אני אביא עדים שיעידו מתי נולדתי... הם מדברים לא לענין.

ואמר הח"ח שהתשובה היא, שכתוב אצל לבן (בראשית פ"א פס' מ"ג) ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא", והיינו שלבן אמר לו הכל שלי, ואתה בכלל לא בעל דבר שלי, מה אתה בכלל... והם כך אותו דבר, החפץ חיים בא להוציא דרכון אומרים לו תביא עדים, זה לא נורמלי, נכון, אבל ככה הם מסתכלים, אתם היהודים בכלל לא בעלי דברים שלנו.

וכך זה אותו דבר היום אצל השנאת עמי הארצות, הם מדברים את כל הדברים הכי לא לענין, ובכלל לא מתחשבים בנו, למה כי אתם בכלל לא בעלי דברים, אנחנו הכל, ומה הסברא שלהם? אין הכי נמי, אין בזה שום סברא, הם מדברים באמת לא לענין, "אנחנו מגיע לנו הכל ולכם לא מגיע כלום", כל הבני תורה משלמים מסים, כל המיסים אותו דבר כמוהם, על כל דבר בחנויות לוקחים להם 17 או 18 אחוז, אבל לקבל בחזרה אתם לא צריכים, לא לקבל כלום.... ולעומת זה, לכל התרבויות שבעולם, לכל הטרטיראות, הם נותנים, ולכם לא מגיע כלום... אתם אין לכם שום זכות קיום כלל... וממש כמו שהגויים מסתכלים על היהודים שאין להם שום זכות קיום בעולם.

[ומצינו בחובת הלבבות (שער יחוד המעשה פ"ה) שכתב "ואמרו על חסיד שפגש אנשים שבאים ממלחמת אויבים, ושללו שלל אחר מלחמה חזקה, אמר להם שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל, התעתדו למלחמה הגדולה, אמרו לו ומה היא המלחמה הגדולה, אמר להם מלחמת היצר וחיילותיו, ולהבדיל גם הציונים אמרו כך, הנה כעת סיימנו עם איראן, מעכשיו נלחם איתכם ונצליח, אבל הם לא יודעים ששם הם אולי הצליחו, וזה המלחמה הקטנה, אבל עלינו בודאי שלא ילך להם לעולם].

ולפעמים אנחנו לא כ"כ יודעים להעריך את עצמינו, קצת מתרגשים ונחרדים מכל מה שהולך מסביב, ההסתה, ההקטנה, וההקטנה של בני הישיבות, ה' ישמרנו, אבל הגמ' בפסחים מלמדת אותנו מהו המבט האמיתי, משהו מקנא, משהו, ועוד רבים כמותו, מסתכלים עליך, **רואים את האצילות, את ההנהגה המיוחדת, את העבודה והשליטה העצמית שלך, אז הוא מקנא, כי הוא פשוט לא מתקרב אליך, ולכן הוא מקנא, ומי שמקנא - שונא.**

אם כל בחור יחיה ויבין בהבנה ובהרגשה הזאת, כל היחס שלו אל עצמו יהיה אחרת לגמרי, ונכון שמקנאים בך, אז מה, **יש להם באמת הרבה סיבות טובות לקנאות...** ואדרבא זה רק יחזק אותנו להיות מה שאנחנו, כי אנחנו יודעים ששנאת ע"ה לתלמידי חכמים זה משום שהם יודעים שבני התורה הם המובחרים, וכמה שאנחנו יותר נתחזק בזה, כך יהא חיזוק יותר גדול.

ועל זה היצה"ר נלחם בכל אחד ואחד, המלאכה שלו זה לייאש, להקטין, למחוק את המעלות והכוחות שלנו בעיני עצמנו, ועל זה צריכה להיות המלחמה שלנו איתו, "ויגבה ליבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב' פ"ז פסוק ו') כולנו יודעים את זה, אבל צריך גם לקיים את זה.

- שיחת המשגיח שליט"א נערך בסיוע גליון ארחות חיים 166058@gmail.com, ושיחת רה"י שליט"א בסיוע גליון שיעורים על סדר פרישות התורה, הגלינות מובאים מיד שבוע באוצר הפרשה, ניתן להשיג אוצר הפרשה במיל: a169258235@gmail.com - ניתן להצטרף לקבלת הגליון בענייני דיוסא ע"י שליחת הבקשה למייל - a086221800@gmail.com